

Verslag vastgesteld

Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)

Datum commissievergadering	:	14 oktober 2019
Commissievoorzitter	:	dhr. M. Steeman
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/e-mail	:	023-5144628/boheemenm@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter

dhr. M. Steeman

Commissieadviseur

mw. M. van Boheemen

5

Leden van de commissie

GroenLinks

mw. A. Gielen, mw. T. van Wijnen

VVD

dhr. J. van Gilse, mw. H. Kaamer van Hoegee

FvD

dhr. R. Dekker, dhr. G. Kohler

D66

mw. I. Zaal, mw. S. Klaassen, dhr. M. Steeman

PvdA

mw. A. de Vries, dhr. G.J. Leerink

10

CDA

mw. W. van Anel

PvdD

dhr. J. Hollebeek, mw. N. Seggelink

PVV

dhr. N. Kaptheijns, dhr. R. van Tiggelen

SP

dhr. E. Smaling, mw. M.F. van Oorsouw

ChristenUnie

dhr. M. Klein

15

50+ / PvdO

–

Denk

–

Fractie Baljeu

–

Gedeputeerde(n)

dhr. E. Stigter

20

Ambtelijke deelnemers

–

Notulist

mw. D. de Rooij (Moneypenny B.V.)

Afwezig met bericht

dhr. A. Van Dijk, dhr. C. Loggen, mw. C. Kocken,
dhr. D. van den Berg, dhr. E. Jensen, dhr. L. Voskuil,
mw. M. Sanderse

25

30 Agenda:

1. Opening en mededelingen

2. Vaststelling van de agenda, verslag vorige vergadering, Strategische Agenda, Lijsten moties en toezeggingen en C-agenda

3. Inspreekhalftuur

35 4. A-Agenda Klimaat en Energie

4a. Voordracht Begroting 2020 en Memorie van Antwoord

5. A-agenda MRA

Pagina 2

- 5a. MRA: Voordracht tbv inzet Regiegroep 18 oktober 2019 (A-agenda RWK 14-10-2019)
- 40 6. Rondvraag gedeputeerde Loggen (portefeuilles Ruimte en Wonen)
7. Rondvraag gedeputeerde Stigter (portefeuilles Klimaat en Energie)
8. Sluiting
9. C-Agenda Klimaat en Energie
- 45 10. C-Agenda Ruimte en Wonen

1. Opening en mededelingen

50 De **voorzitter** opent om 18.30 uur de commissievergadering Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK) en heet gedeputeerde Stigter en de commissieleden welkom.

55 Bij deze reguliere vergadering worden de begroting en de MRA behandeld. Het Klimaatakkoord en het voorstel hoe Provinciale Staten bij de Regionale Energiestrategieën (RES) te betrekken, worden in de extra commissievergadering van donderdag 17 oktober behandeld.

Gedeputeerde Stigter is aanwezig. Hij neemt vandaag waar voor Gedeputeerde Loggen, die zich wegens ziekte heeft afgemeld. Ook vervangt Gedeputeerde Stigter vandaag de verhinderde Commissaris van de Koning Van Dijk, portefeuillehouder van agendapunt 5, de MRA.

60 De **voorzitter** brengt de MRA raads- en Statenleden conferentie van vrijdag 1 november in Almere onder de aandacht. Statenleden hebben hiervoor een uitnodiging ontvangen en kunnen zich nog aanmelden. In de reminder van afgelopen vrijdag staan de link naar het programma en de wijze van aanmelden. Ook duo commissieleden zijn van harte welkom.

65 Er zijn afmeldingen ontvangen van: mevrouw Kocken (GL), de heer Voskuil (PvdA), de heren Jensen (FvD) en Van den Berg (FvD) en mevrouw Sanderse (CDA). De heer Leerink (PvdA) zal de heer Voskuil (PvdA) vervangen.

70 2. Vaststelling van de agenda, verslag vorige vergadering, Strategische Agenda, Lijsten moties en toezeggingen en C-agenda

75 Omdat de begroting (agendapunt 4a) een thema overstijgend document is, geeft de voorzitter de gelegenheid aan de commissieleden om hier meerdere woordvoerders op te hebben. Het verzoek is om per fractie niet meer dan drie, en bij voorkeur twee woordvoerders te hebben.

De agenda van de commissievergadering RWK van 14 oktober 2019 wordt vastgesteld.

80 Er zijn geen opmerkingen over het verslag van de commissievergadering RWK van 9 september. Er zaten fouten in de lijst met aan- en afwezigen. Deze zal worden aangepast. Hiermee wordt het verslag vastgesteld.

Er zijn geen opmerkingen over de lijst met moties en de Strategische Statenagenda.

85 Ten aanzien van de C-agenda, punt 10, heeft mevrouw De Vries (PvdA) een technische vraag ingediend. De beantwoording hiervan is toegevoegd aan de stukken van de C-agenda. De stukken van de C-agenda zijn bij deze voor kennisgeving aangenomen.

90 Mevrouw Van Andel (CDA) heeft ten aanzien van de C-agenda, stuk 10b, een rondvraag aangemeld.

3. Inspreekhalftuur

Pagina 4

95 Er zijn geen sprekers aangemeld voor het inspreekhalfuur.

4. A-Agenda Algemeen

100 4a. Voordracht Begroting 2020 en Memorie van Antwoord

In de begroting wordt vastgelegd wat de provincie in 2020 wil bereiken, wat de provincie hiervoor gaat doen en hoeveel dit mag kosten. Na de eerste lezing in GS op 9 juli is gedurende de zomerperiode het coalitieakkoord verwerkt in de
105 begroting en zijn enkele aanpassingen gedaan n.a.v. de gemaakte opmerkingen bij de eerste lezing.

Eerste termijn.

110 Alle fractieleden spreken over de begroting hun complimenten uit naar Gedeputeerde Staten en de ambtenaren. De meesten vinden het een toegankelijk verhaal.

Mevrouw **Zaal** (D66) is blij met de wijze waarop de middelen worden ingezet voor de doeleinden, zoals neergelegd in het coalitieakkoord. Voor sommige zaken wordt er gewacht
115 op de uitvoering. Voor klimaat wacht D66 met smart op de uitwerking van het wind op land beleid en zon op land beleid.

D66 zal bij de behandeling van de begroting in de Staten aandacht vragen voor het landschap. Alle maatregelen die worden genomen hebben een enorme uitwerking op het landschap. Wat D66 mist in de begroting, is hoe de regimes voor landschapsbescherming
120 zullen uitwerken. Dat zit voor een deel in de Omgevingsverordening. Dit is voor D66 een belangrijk punt en men wil dat hierop maatwerk wordt geleverd. D66 heeft al eerder een motie ingediend om bij de provinciale landschappen gebruik te maken van de mogelijkheden die de Wet Natuur biedt. Mevrouw Zaal vraagt hiervoor nogmaals aandacht. Ze wil graag in overweging meegeven om gebruik te maken van de mogelijkheid om nationale parken, zoals
125 Amsterdam Wetlands en Noord Kennemerduinen, aan te merken en hiervoor financiering van buiten te krijgen. Voor deze thema's zal D66 bij de behandeling van de begroting in de Staten, eventueel met moties of amendementen, aandacht vragen. D66 vindt wat er in de begroting staat uitgewerkt over het Landschapsfonds nog te beperkt. Dit punt is ook ingebracht bij de Commissie NLG.

130 Mevrouw **Van Wijnen** (GL) sluit zich aan bij de opmerkingen van D66, met name over het landschap. Ze ervaart het als 300 pagina's die niet te begrijpen zijn zonder een cursus overheidsfinanciën te hebben gevolgd. Ze vraagt of zoiets in de toekomst zou kunnen worden samengevat in een Infographic.

135 De portefeuille ruimte was voor mevrouw Van Wijnen nog een beetje aftasten. Ze vindt de zaken die erin staan overtuigend begroot. Ze verwijst naar de hoofd indicatoren op pagina 84, het bruto regionaal product bij ruimte en de werkgelegenheid. Het onderwerp ruimte gaat over balans. Hoe verenigen we de natuur, economische wensen en woonwensen met elkaar? Ze vindt het jammer dat er alleen
140 economische indicatoren worden genoemd. Waarom zijn deze gekozen en is het mogelijk om een bredere set te gebruiken die ook recht doet aan het bevorderen van welzijn en leefbaarheid?

Mevrouw **Gielen** (GL) noemt het onderwerp energie. Donderdag ligt het Klimaatakkoord voor
145 en er is al uitgebreid gesproken over de RES. Er staan ons grote uitdagingen te wachten. Deze

zullen beslag leggen op mensen en middelen in alle onderdelen van de provinciale organisatie. Mevrouw Gielen vraagt zich af of het budget voor klimaat en energie toereikend is voor deze uitdagingen. Is er hierbij ruimte voor ambitie, zoals afgesproken in het coalitieakkoord? Is er bij de budgettering rekening gehouden met inpassing van het Klimaataakkoord?

De heer **Van Tiggelen** (PVV) heeft nog aanvullende vragen over vraag 28 inzake de milieukosten indicator.

De heer Van Tiggelen citeert: “Een lage NKI betekent CO2 reductie en bijdrage aan circulariteit.” Sinds wanneer is CO2 slecht voor het milieu? Ons leven hangt er immers vanaf, letterlijk. De mensheid stoot 600 ton CO2 uit. Kunnen wij in de toekomst een milieuheffing tegemoet zien?

De PVV is voorstander van hergebruik van grondstoffen. Ook hebben ze geen bezwaar tegen circulair. Zaken die nauwelijks of niet te recyclen zijn, kunnen onmogelijk als duurzaam worden bestempeld. Zonnepanelen bijvoorbeeld.

De begrippen klimaatadaptatie en klimaatbestendig komen voorbij. De PVV vindt rekening houden met klimaatverandering verstandig. Het valt de PVV op dat rekening houden met afkoeling niet ter sprake komt. Is Gedeputeerde bekend met het werk van astrofysicus Professor Valentina Zharkova? Zij doet voorspellingen die wel uitkomen. Zij hanteert slechts één model die ook het verleden kan verklaren.

De heer **Klein** (CU) interrumpeert en vraagt aan de heer Van Tiggelen of hij kan verklaren waarom haar werk niet in het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) rapport wordt betrokken?

De heer **Van Tiggelen** (PVV) kan wel het een en ander vertellen over het IPCC. Het heeft met wetenschap niets van doen. Daarom wordt haar werk niet in het rapport betrokken. Heeft men een ‘foute mening’, dan komt men niet aan bod. Men bedrijft daar wetenschap met hand opsteken. De heer Van Tiggelen noemt deze organisatie een farce.

Is het Gedeputeerde bekend dat mensen met een warmtepomp in een strenge winter in de kou worden gezet? Moet hiermee rekening worden gehouden?

De heer **Klein** (CU) interrumpeert en meldt dat hij een warmtepomp heeft en de afgelopen winter niet in de kou heeft gezeten.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) antwoordt dat de echte kou nog moet komen.

Mevrouw **Zaal** (D66) reageert op het betoog van de heer Van Tiggelen. Hij citeert uit wetenschappelijke onderzoeken, maar vertelt tevens onwaarheden over warmtepompen en het niet recyclebaar zijn van zonnepanelen. Dat gebeurt nog niet op grote schaal, maar dat betekent niet dat het niet mogelijk is. Mevrouw Zaal neemt hier afstand van.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) geeft aan dat hij het advies opvolgt van Greta Thunberg, het bekende tienermeisje uit Zweden. Zij roept op om naar wetenschappers te luisteren. Dat doet de PVV en dat zouden meer mensen moeten doen.

Mevrouw **De Vries** (PvdA) vindt de begroting een toegankelijk verhaal, maar een infographic zou wel prettig zijn. De meeste uitgangspunten van het coalitieakkoord zijn verwerkt.

195 Er liggen urgente zaken, benoemd in de energietransitie en het tekort aan betaalbare
woningen. Het is in deze nieuwe opzet van de begroting lastig in te schatten of hier
voldoende inpassing aan is gegeven, maar mevrouw De Vries gaat ervan uit van wel. De
geldende indicatoren staan vast in het coalitieakkoord.
200 Zoals vandaag is benadrukt in acties, is er een uitdaging bijgekomen. Hoe gaan we om met
de financiële gevolgen van de Programma Aanpak Stikstof (PAS) uitspraak. Inkrimping van de
agrarische sector lijkt onvermijdelijk, maar dat moet wel op een eerlijke manier gebeuren.
Hoe wordt dat ingepast in deze begroting? Wat betekent de PAS uitspraak voor de versnelling
van de bouw van betaalbare woningen? Dat moet nu worden ingepast. De Provincie heeft
hierbij een verbindende rol. Wat de PvdA betreft, is de Woonambassadeur hiervoor de
205 aanjager. Mevrouw De Vries mist de concrete invulling van deze essentiële functie in de
begroting. De PvdA overweegt op dit punt een amendement.

De heer **Hollebeek** (PvdD) vindt de begroting ook lastig te lezen. Hij dankt Gedeputeerde
Staten voor de uitstekende beantwoording van de vragen.
Voor de PvdD zijn er nog een paar losse eindjes.
210 Voor de verduurzaming van de woningvoorraad is het geld op en er zijn nog niet veel
resultaten bekend. Het duurt nog drie jaar totdat het programma klaar is. De PvdD vindt het
vreemd om daarop te wachten. Is een tussentijdse evaluatie mogelijk?
Bij de ontwikkeling van woningbouw nabij OV-knooppunten lukt het gemeenten soms niet
om meer of minder te bouwen. Wat zijn hiervoor de redenen?
215 De heer Hollebeek gaat in op de constante focus op de balans tussen economie en
leefbaarheid. Waarom is er wel ruimtelijk economisch beleid en geen ruimtelijk
leefbaarheidsbeleid? Hier is op geantwoord dat er sprake is van ruimtelijke en economische
ontwikkeling en daarom wordt ruimtelijk economisch beleid apart genoemd. De heer
Hollebeek vraagt zich af of er dan geen ontwikkeling is in leefbaarheid, milieu, veiligheid of
220 gezondheid.

Mevrouw **Seggelink** (PvdD) vindt het mooi dat er 35,5 miljoen voor het klimaatakkoord wordt
gereserveerd. Aan de andere kant is er niemand die kan garanderen dat dat voldoende is. Ze
noemt het zorgwekkend dat dit een eenmalig bedrag is, dat de komende vier jaar wordt
225 besteed. Daarna is het aan toekomstige coalities om verder budget te bepalen. Is het niet de
taak van de huidige coalitie om juist nu structureel budget te realiseren tot 2030 en
misschien wel tot 2050?

Mevrouw **Van Andel** (CDA) ziet dat het coalitieakkoord in een mooie begroting is neergelegd.
230 Het CDA ziet graag de concrete acties die daaruit voortkomen.
Mevrouw Van Andel heeft een vraag over de woningbouw en de RES, aansluitend op het punt
van mevrouw Gielen (GL). Er is provinciaal geld beschikbaar gesteld om de RES te
ondersteunen. Dat geld komt vanaf 2020 vanaf het nationale programma. Betekent dat dat er
dan provinciaal minder geld wordt uitgetrokken voor de woningbouw en de RES? Is het niet
235 ook gewenst om een provinciale bijdrage te blijven doen?

De heer **Klein** (CU) ziet in de begroting nog veel ruimte om mee te denken over de concrete
uitvoering. Dat doet de CU graag en zal bij de behandeling in de Staten met voorstellen
komen.

240 De CU heeft nog een paar concrete vragen over wonen. Voor het aanjagen van woningbouw is budget gereserveerd met acties. Hoe wordt gemonitord of dat voldoende is? Hoe kan wellicht worden bijgestuurd in capaciteit?

Kan Gedeputeerde een termijn of concrete ambitie noemen voor het streven om de bouw klimaatneutraal en circulair te maken?

245 In de begroting staat dat Gedeputeerde Staten woonakkoorden willen sluiten met gemeenten en belanghebbenden. Wat wordt er bedoeld met een woonakkoord en wat wordt daarin afgesproken?

250 De heer **Dekker** (FvD) is opgetogen over de helderheid van het document. FvD sluit zich aan bij de opmerkingen van de PvdA. Er zijn nieuwe prioriteiten die niet in de begroting konden worden afgedekt, maar die wel aandacht verdienen in de verdere behandeling. Bij de volgende behandeling wil FvD graag weten hoe om te gaan met ontwikkelingen rondom stikstof en fosfaat. Heeft dat nog invloed op de invulling van het budget?

255 De heer **Smaling** (SP) vindt het een goed leesbare begroting, zeker vergeleken met de rijksbegroting. De cijfers zijn goed te koppelen aan de voornemens.

Beantwoording door Gedeputeerde **Stigter**:

260 Hij dankt de Statenleden voor de complimenten voor de begroting en de beantwoording van de vragen. Hij zal deze doorgeven. Hij was zelf ook positief verrast door de helderheid van de stukken.

265 D66 vroeg aandacht voor het landschapscomponent. Een deel daarvan past meer bij de Commissie NLG. De ruimtelijke component ligt wel bij de Commissie RWK. In de Omgevingsvisie is een helder kader vastgesteld voor de beschermde landschappen. In het coalitieakkoord staat hoe deze coalitie daar tegenaan kijkt. Dit moet worden vertaald in de nieuwe Omgevingsverordening. Hier wordt morgen bij Gedeputeerde Staten over gesproken. Het vervolgproces bestaat uit de ruimtelijke vertaling van de diverse landschapsregimes. Er werd een suggestie gedaan om te kijken of er in Noord-Holland meerdere nationale parken kunnen worden aangewezen. Het Landschapsfonds geeft hij mee aan zijn collega
270 waar landschap en natuur onder valt.

275 Er was onduidelijkheid over wat onder welke commissie valt. Uiteindelijk is alles ruimte. Veel vraagstukken binnen de provincie kennen een ruimtelijk component. Overkoepelende ruimtelijke onderwerpen, zoals de Omgevingsverordening, komen bij de Commissie RWK aan de orde. De ruimtelijke componenten mobiliteit en landschap komen bij afzonderlijke commissies aan de orde.

280 Er zijn twee waardevolle suggesties gedaan om de leesbaarheid van de begroting nog meer te vergroten. En ook om daarbij andere indicatoren aan te hangen dan alleen economische groei, zoals de waarde van de leefbaarheid. Gedeputeerde vindt dit zinvolle suggesties. Maar dit ligt bij de verantwoordelijke voor de overall begroting. Hij zal de suggesties meegeven aan de Gedeputeerde Financiën. Hier wordt over gesproken bij de volgende begroting.

Is het budget toereikend om het coalitieakkoord uit te voeren? Men is nu druk bezig om het coalitieakkoord te vertalen naar het beleid en de bijbehorende middelen. Als zich nieuwe vragen voordoen, zoals stikstof, dan wordt er opnieuw over gesproken.

285 De 35 miljoen voor klimaat en energie is niet het enige waaruit kan worden geput. De verduurzaming van de samenleving raakt alle portefeuilles. De 35 miljoen is een stimulans, maar er worden ook middelen uit andere portefeuilles betrokken.

Gedeputeerde denkt dat men in staat is om met elkaar de ambities te realiseren.

CO₂ is niet slecht voor het milieu. Maar het probleem doet zich voor als er een cumulatie van CO₂ uitstoot is, die verstrekkender is dan ons klimaat kan hebben. Dan ontstaan er broeikasementen die leiden tot de opwarming van de aarde. Wij baseren ons op de IPCC, een discussieplatform waar alle klimaatwetenschappers hun opvattingen kunnen ventileren. Dat is het uitgangspunt voor de mondiale klimaatafspraken die in Parijs zijn gemaakt en voor het regeerakkoord en deze vormt het vertrekpunt voor deze coalitie.

Verreweg de meeste warmtepompen doen het. Ook klassieke radiatoren kunnen het begeven. Is de woningbouw voldoende of niet voldoende? Bij deze provincie ligt een groot woningbouw vraagstuk. De overheden worden hierin gestimuleerd tot planontwikkeling en planuitvoering. Vanuit de coalitie zijn er middelen ter beschikking gesteld. Er wordt gemonitord tot welke effecten dit leidt, ook in MRA verband. Er zijn veel verschillende redenen waarom er wel of niet wordt gebouwd. Dat kan ruimtelijk zijn of de beschikbaarheid van mensen om woningen te bouwen, dat kunnen lokale discussies zijn of stikstof. Gedeputeerde noemt het actuele stikstof dossier, waardoor nu nagenoeg geen enkele vergunning meer wordt verleend. Het is zaak van dit College om dit zo snel mogelijk weer op te starten. Hierop zijn beleidsregels gemaakt, in de hoop om de woningbouw productie weer van de grond te krijgen. Het debat wordt nog gevoerd met deze Staten. Er zullen maatregelen moeten worden genomen om ruimte te creëren. Vandaag stond het op gang krijgen van de vergunningverlening op de agenda. Omdat het College zo snel mogelijk ruimte wil geven aan de woningproductie, is men niet meegegaan met andere provincies om dit op te schorten.

Wat doet de woonambassadeur en wanneer zal deze met iets komen? Men is op dit moment samen met partners uit het veld bezig met de Woonagenda. De verwachting is dat deze er het volgende voorjaar is. Vervolgens vloeien Woonakkoorden hieruit voort. Hierop wordt de Woonambassadeur ingezet. De Woonakkoorden gaan over het hoe, wat en wat is daarvoor nodig. Dat zal maatwerk zijn.

Voor de verduurzaming van de woningvoorraad is een regeling opengesteld, Gedeputeerde Staten zullen volgen hoe dat loopt. Zij krijgen signalen van gemeenten dat de regeling goed aansluit bij de behoefte. Alle gemeenten doen mee. **Vóór de zomer 2020 zal hierover worden terug gerapporteerd.**

Er is een suggestie gedaan voor structureel budget voor het klimaat. **Dit neemt Gedeputeerde mee met hoe er wordt aangekeken tegen de toekomst.** Dit gaat om opgaven die niet alleen voor deze coalitieperiode zijn, maar daar overheen gaan. Hij ondersteunt de opmerking. Gedeputeerde is tevreden met wat er voor de komende coalitieperiode hiervoor is geregeld. De Provincie gaat monitoren wat er wordt gebouwd en waarom er niet wordt gebouwd als er wel ruimte is. De Provincie ondersteunt gemeenten hierbij. Er is gevraagd of dit voldoende is. Recentelijk heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) 1 miljard Euro ter beschikking gesteld om woningbouw te stimuleren. Samen met MRA partners wordt gekeken hoe deze middelen kunnen worden benut.

Op dit moment draagt de Provincie zorg voor het hele Programma RES. Vanaf volgend jaar gaat het Rijk hieraan een bijdrage leveren. Dan kunnen deze middelen worden besteed aan de uitvoering van de energietransitie.

Er werd een termijn gevraagd waarin helder is gemaakt hoe het klimaatneutraal en circulair bouwen in de praktijk gaat. Dit wordt meegenomen met de Woonagenda.

Stikstof speelde als vraagstuk ten tijde van het sluiten van het coalitieakkoord nog niet zo prominent als nu. Gedeputeerde kan nog niet veel zeggen over wat dat betekent voor de inzet van het Rijk, Provincie en gemeenten. Dat moet nog worden uitgewerkt. Het vaststellen van de beleidsregels betekent financieel nog erg weinig. Er zal meer ruimte worden gegeven om

335 dingen te kunnen doen voor de Provincie. Hoe om te gaan met het advies van Remkes over de langere termijn, daar moet men meer de diepte over in.

Tweede termijn:

340 Mevrouw **De Vries** (PvdA) wacht de uitwerking van de financiële gevolgen van de PAS uitspraak af.
De kosten voor de functie van Woonambassadeur zijn niet in de begroting meegenomen.

345 Mevrouw **Van Wijnen** (GL) hoorde van Gedeputeerde bij het punt over de indicatoren het voorbehoud dat dit niet zijn portefeuille is. Ze vindt het mooi dat het waardevolle suggesties zijn, maar dat is nog weinig concreet. Hoe gaat dat verder? Ze is bang dat het verzandt als dit in een breder verband wordt besproken. Haar vragen blijven zweven.

350 De **voorzitter** stelt voor om het mee te geven aan Gedeputeerde voor de vergadering van Gedeputeerde Staten en het nog een keer bij Provinciale Staten aan de orde te stellen.
Het advies van de Commissie RWK zal in de vorm van het verslag aan Provinciale Staten worden gestuurd ten behoeve van de Provinciale Staten vergadering van 11 november.
Het punt over de Woonambassadeur kan wellicht vóór de Provinciale Staten vergadering van 11 november worden opgehelderd.

355

5. A-agenda MRA

360 **5a. MRA: Voordracht t.b.v. inzet Regiegroep 18 oktober 2019 (A-agenda RWK 14–10–2019)**

Op 18 oktober 2019 zal de halfjaarlijkse vergadering plaatsvinden van de MRA-Regiegroep. Aan de Colleges van B&W en GS van de betrokken overheden
365 wordt gevraagd om de vergaderstukken te agenderen in raden en Staten.

Gedeputeerde Stigter vervangt vandaag de Commissaris van de Koning over dit onderwerp. Hetgeen in de commissie RWK wordt besproken, wordt meegenomen in de inbreng van de Gedeputeerde Staten afgevaardigden in de vergadering van de MRA Regiegroep van 18
370 oktober. De voordracht zelf kan worden vastgesteld in de Provinciale Staten vergadering van 11 november.

Eerste termijn:

375 Mevrouw **De Vries** (PvdA) vindt het goed om te horen dat de MRA samenwerking belangrijke resultaten heeft opgeleverd. Statenleden vinden dat zij nog onvoldoende grip en sturing hebben op deze samenwerking. Dit is een punt van aandacht.
De evaluatiecommissie heeft een aantal aanbevelingen gedaan. De PvdA staat kritisch tegenover het versterken van de positie van de gemeente Amsterdam in dit
380 samenwerkingsverband. Deze positie wordt in de regio al als overheersend ervaren. Het mooie van dit samenwerkingsverband is juist dat de kleine gemeenten niet die bestuurlijke overmacht van 'de grotere broer' hoeven te ervaren. Het is verstandig om voorzichtig te manoeuvreren in dit krachtenveld en juist de rol van de provincies te versterken, die boven de gemeentelijke belangen kunnen staan.
385 De PvdA deelt de mening van het College dat er een gevoel van regionale gezamenlijkheid is gegroeid bij betrokken gemeenten en provincies. Daarop kan worden voortgebouwd. Zorgvuldigheid dient daarbij voorop te staan. Per onderwerp moet worden bekeken welke aanpak het meest efficiënt is en het meeste draagvlak heeft. Kortom, maatwerk per project. Ook daarvoor zijn de kennis en ondersteuning vanuit de provincies belangrijk.
390 De PvdA is geen tegenstander van versterking van de vervoersregio, maar vraagt zich af hoe. Dat verdient een zorgvuldig onderzoek. Een pragmatische oplossing voor meer directe invloed van de gemeenten en provincies bij het mobiliteitsbeleid van de MRA lijkt een goed idee.
395 De PvdA roept Gedeputeerde op om in te zetten op een versterking van de rol van de provincies en een sterk voortgezet strategisch samenwerkingsverband tussen alle gemeenten en de provincies in de MRA en de diverse platforms.
De PvdA is niet overtuigd van de noodzaak om de inwonersbijdrage aan de MRA te verhogen.

400 De heer **Kaptheijns** (PVV) geeft aan dat de PVV niet enthousiast is over het landelijke werkplan en begroting MRA 2020. Ook nu hebben onderwerpen als energietransitie en circulaire economie een belangrijke rol. Er wordt 190.000 Euro uitgetrokken voor onder andere circulaire inkoop en het circulair maken van grondstofketens in de regio. Ook wordt er 300.000 Euro uitgegeven aan het versnellen van de transitie naar een schone economie. Er wordt ook nog 130.000 Euro besteed aan het uitbesteden van het opstellen en uitvoeren van

405 een regionaal programma voor energie en 50.000 Euro aan het uitbreiden en verkopen van
warmte- en koudenetwerken in de MRA. Ook wordt er 350.000 Euro uitgetrokken om samen
met universiteiten en hogescholen uitvoering te geven aan het programma Open Amsterdam,
gericht op het aantrekken van internationaal talent en het ondersteunen van internationale
410 nieuwkomers. Gezien de problemen waar Amsterdam nu al mee te kampen heeft, huisvesting
van woningzoekenden in en rondom Amsterdam, lijkt dat de PVV een verkeerde
prioriteitstelling. De PVV is van mening dat eerst de knelpunten van Nederlands talent
moeten worden opgelost.

De evaluatiecommissie stelt dat een inspirerende visie ontbreekt en dat Amsterdam
onvoldoende haar eigen rol vervult. Hier heeft de PVV bezwaar tegen. Amsterdam is juist te
415 nadrukkelijk aanwezig, het moet vooral gaan om de regiofunctie.

In het rapport komt naar voren dat raads- en Statenleden onvoldoende grip en sturing
hebben op de MRA samenwerking.

De PVV wordt niet gelukkig van de aanbeveling tot het formuleren van
uitvoeringsprogramma's met vergaande resultaatafspraken, onder andere voor de
420 energietransitie, die volgens de PVV volstrekt zinloos en welvaart ondermijnend is.
De PVV deelt de mening dat het jammer is dat het evaluatierapport weinig aandacht besteedt
aan de specifieke rol van de provincies binnen de MRA samenwerking. Provincies hebben
andere taken dan gemeenten en een andere bestuurlijke positie. Dat is een gemiste kans.
De PVV is ook niet voor verhoging van de MRA bijdrage voor inwoners. Er wordt
425 geconstateerd dat het inwonersaantal stijgt en dat er in 2019 geld is overgebleven.
Bovendien kan er wat de PVV betreft worden gesnoeid in de begroting van de MRA.

Mevrouw **Zaal** (D66) geeft aan dat D66 ten aanzien van de MRA kritisch is over de
democratische legitimiteit. In hoeverre draagt de MRA bij aan onze provinciale doelstellingen?
430 Daar zijn we zelf verantwoordelijk voor. Oplossingen die daarvoor zijn aangedragen zijn
onder meer uitvoeringsprogramma's op inhoudelijke thema's. Hoe meer we de MRA
inhoudelijk laten beslissen, hoe minder we concreet de koppeling naar onze eigen
doelstellingen kunnen maken. Gedeputeerde Staten zijn daarover ook kritisch. Het advies kan
ze niet goed volgen.

435 D66 ziet de nadelen van de vervoerregio, die over een ander gebied gaat dan de MRA. Ze
denkt niet dat opschalen de oplossing is. Niet alle vormen van vervoer zitten erin, de trein
valt erbuiten. Er blijft nog één concessie over in Noord-Holland, dat lijkt haar onwenselijk.
Als er wordt gekeken of de vervoerregio de meest juiste indeling weergeeft, dan zou men
moeten kijken naar natuurlijke verbindingen. Waar is de koppeling al en waar liggen de
440 problemen in plaats van kiezen voor een andere indeling die al bestaat.

Er staat niet in hoe de democratische legitimiteit wordt verbeterd. Hoe wordt de rol van
provincies en gemeenten versterkt? In de evaluatie was de inbreng van de provincie non-
existent.

Ook D66 voelt niet veel voor het verhogen van het budget voor de MRA.

445 De heer **Klein** (CU) betwijfelt of Amsterdam een leidende rol moet krijgen. De CU denkt juist
dat de gelijkwaardigheid van alle partners helpt om gemeenten het gevoel te geven dat het
zin heeft om mee te doen aan het MRA verband. De CU was verrast over de positieve
opmerkingen. Er is geen inbreng gevraagd van Statenleden. Hij vraagt zich af of raadsleden
450 wel zijn gevraagd.

De CU wil graag dat Gedeputeerde Staten bij de bespreking op 18 oktober peilen of andere gemeenten de conclusie onderschrijven dat het gevoel van regionale gezamenlijkheid is gegroeid in de afgelopen jaren.

455 De CU vindt het goed om niet meteen een nieuwe visie te schrijven. Het kijken naar strategische vragen is een goede richting, mits het niet een voorsortering is op het uitbreiden van de MRA bevoegdheden of beleidsterreinen.

De CU is het ook eens met het niet verhogen van de gemeentelijke contributie.

460 De heer **Van Gilse** (VVD) kan zich ook in grote lijnen vinden in de voordracht van Gedeputeerde Staten. De VVD is blij dat de MRA samenwerking zijn vruchten afwerpt, maar men moet uitkijken dat organisaties niet de neiging hebben om vanuit zichzelf te groeien, en zeker als het een laag is waar de bestuurlijke legitimiteit tot voorzichtigheid maant.

De Staten- en raadsleden missen grip en sturing.

465 De heer Van Gilse noemt de vastgoed marketing strategie in de MRA begroting (pagina 26, 1.3). Er wordt twee ton uitgetrokken om de MRA te positioneren als investeringsgebied voor vastgoed investeerders. Aangezien de gemeente Amsterdam in snel tempo alle investeerders wegjaagt, lijkt dit de VVD weggegooid geld.

470 Mevrouw **Gielen** (GL) sluit zich voor een groot deel aan bij de opmerkingen die al zijn gemaakt.

Staten- en raadsleden hebben te weinig grip op de MRA, ze zitten aan het einde van het proces. Het is mooi om inhoudelijk meer te kunnen doen met de MRA, maar de democratische legitimiteit daarvoor ontbreekt. Ze hoopt dat Gedeputeerde dat meeneemt.

475 De heer **Smaling** (SP) vindt het opvallend dat de evaluatie grotendeels negatief werd geduid door het College. Het rapport is aantrekkelijk leesbaar met nieuwe invalshoeken. Hij is benieuwd hoe Gedeputeerde Staten denken over de vergelijking van agglomeratiekracht (grafiek in rapport) van Amsterdam en andere grote steden. Waar willen we staan met het onderwerp MRA? Het moet niet een paard van Troje worden, maar ook geen losse flodders
480 zonder samenhang. De route van de evaluatiecommissie heeft, wat de SP betreft, een duiding en een uitgebreider antwoord nodig voordat er een oordeel over kan worden geveld.

De heer **Hollebeek** (PvdD) geeft aan dat de PvdD bedenkingen heeft bij een meer leidende rol voor Amsterdam. Er is onvoldoende invulling voor de rol van de deelregio's.

485 Een discrepantie in het verhaal is dat het, naar de mening van Gedeputeerde Staten, niet nodig is om een nieuwe MRA-visie op te stellen. Het is nu al lastig genoeg om de lopende trajecten op een logische manier op elkaar te laten aansluiten. Is het niet juist handig om terug te gaan naar een eenduidig integrale overkoepelende visie op de rol van de MRA, zodat de aansluiting beter wordt. Waar willen we staan, wat willen we met de MRA?

490 De PvdD heeft ook haar twijfels over de democratische legitimiteit. Staten en raden vinden dat zij hierbij te weinig worden betrokken. Er wordt gesproken over de platforms waarin de Staten- en raadsleden vertegenwoordigd kunnen zijn. Kunnen we vanuit de Commissie RWK deze platforms bemannen? De heer Hollebeek stelt zich hiervoor graag kandidaat.

495 Hij noemt het punt van teveel aan papier. Dat sluit aan bij de democratische legitimiteit. Hij noemt een presentatie van een paar maanden geleden, wat een hobbyclub leek voor wethouders en planologen. Waar willen we hiermee naartoe?

De heer **Dekker** (FvD) vindt de MRA een complex construct. Hij begrijpt uit het commentaar van Gedeputeerde Staten dat zij deze mening delen. Er moet wat gebeuren om dit scherper te krijgen.

FvD stelt vast dat de uitbreiding van de rol van Amsterdam, terwijl de Provincie financieel evenveel bijdraagt, vreemd zou zijn. Hij kijkt graag hoe Gedeputeerde Staten dit verder vorm geven in de toekomst. Op termijn sluit FvD niet uit dat het tot een herdefiniëring van het MRA begrip komt.

Beantwoording door Gedeputeerde **Stigter**:

Hij heeft veel eenduidigheid gehoord in de opmerkingen.

Hoe kijkt hij aan tegen het samenwerkingsverband? Er zijn veel opgaven waar dit gebied voor staat op het gebied van woningbouw, bereikbaarheid, landschap en energietransitie. Daar kan niet maar één iemand over gaan. Amsterdam loopt aan tegen de grenzen van de eigen ruimte. Zij hebben daarbij andere gemeenten nodig en andere gemeenten hebben ook Amsterdam nodig. De Provincie kan daarbij een tussenpositie bieden. Gedeputeerde ziet bij bestuurders in de MRA een groot gelijkloend beeld van de opgaven waar men gezamenlijk voor staat. De MRA biedt kansen om die opgaven verder te brengen.

Het huidige construct van de MRA is bestuurlijk complex en wat brengt het ons nu verder? Dat is de reden voor de evaluatie. Na de analyse worden oplossingsrichtingen gegeven die niet één op één door Gedeputeerde Staten worden overgenomen. De opgave is nog steeds hoe de MRA verder kan worden gebracht. Naast een papieren en een bestuurlijke werkelijkheid, moet er ook worden gekeken naar de uitvoering in gezamenlijkheid. Het evaluatierapport zegt dat de rol van Amsterdam groter moet worden, maar niet dat Amsterdam alles bepalend moet zijn. Amsterdam moet haar rol nemen en haar bijdrage leveren in ambtelijke ondersteuning van, onder andere, gemeenten om de ambities te kunnen realiseren. Er wordt leiderschap gevraagd van Amsterdam, niet alleen om een agenda te maken, maar ook een deel van de verantwoordelijkheid voor andere partijen voor haar rekening te nemen. Er zijn partijen die deze omvang en grootte niet kunnen dragen. Er zijn drie platforms: ruimte, economie en mobiliteit. Voor twee van de drie levert de Provincie de voorzitter aan en de vice-voorzitter voor MRA als geheel. De Provincie is een grote partij. Ook bij de behandeling van de RES liep men aan tegen de democratische legitimiteit. De opgave is op regionaal niveau. De besluitvorming over alles wat in de MRA wordt besproken, gaat altijd via de Staten en raden. Gedeputeerde ziet de oproep om de democratische legitimiteit te vergroten. Het is zaak voor Gedeputeerde Staten om Provinciale Staten goed en tijdig te betrekken bij ontwikkelingen. **Gedeputeerde Staten nemen de input mee in MRA verband.** Gedeputeerde ziet het als een oproep naar zichzelf om dat in de toekomst nog beter te doen.

Er moet worden gekeken hoe de betrokkenheid van Staten- en raadsleden op een andere manier kan worden gewaarborgd. Bij de vervoersregio hebben Staten- en raadsleden betrokkenheid in de vorm van een commissie. Dat kennen we nog niet in MRA verband, maar **Gedeputeerde neemt dit als suggestie mee.**

Gedeputeerde Staten zijn terughoudend geweest in de visie. Er liggen al veel visies en Gedeputeerde Staten willen voorkomen dat er veel tijd wordt gestoken in een nieuwe visie. Het zou goed zijn om een 'satéprikker' door de verschillende visies te halen en deze op elkaar te laten aansluiten.

Datzelfde geldt voor de vervoersregio. De helft van de MRA gemeenten maakt deel uit van de vervoersregio. De redenen die worden gegeven om de vervoersregio te verbreden naar MRA verband, vinden Gedeputeerde Staten niet overtuigend. Het is niet uit te sluiten dat dat in de

toekomst wel het geval zou zijn. Maar op dit moment wil men niet teveel onrust veroorzaken. Ook bij andere deelregio's heeft men hiervoor reserves. Men vraagt zich af of het vergroten van de vervoersregio tot MRA gebied de oplossing is.

550 Gedeputeerde Staten zullen meegeven aan het MRA verband dat een verhoging van de begroting niet wenselijk is. Ook zullen ze meegeven een aantal reserves te zien in het MRA verband die daarbij betrokken zouden moeten worden, waardoor verhoging van de contributie misschien niet meer nodig is.

Tweede termijn:

555

De heer **Van Gilse** (VVD) mist het antwoord op zijn vraag over de vastgoed strategie.

Mevrouw **De Vries** (PvdA) geeft de waarschuwing van diverse fracties mee aan Gedeputeerde Staten voor een democratisch deficit bij versterking van het doorzettingsvermogen van de MRA.

560

De heer **Hollebeek** (PvdD) refereert aan de opmerking van Gedeputeerde dat een nieuwe visie veel tijd kost, dat de verbindingen beter moeten, maar dat hij niet teveel onrust wil veroorzaken. Maar in de statenvoordracht staat duidelijk dat er te weinig aansluiting is. Er zou een bepaalde richting moeten worden ingeslagen om die aansluiting beter te maken.

565

Mevrouw **Gielen** (GL) pleit voor het openbaar maken van de vergadering.

De **voorzitter** vat samen dat er uitgebreid is gesproken over democratische legitimiteit, dit heeft aandacht in de vergadering van 18 oktober.

570

Een duidelijk signaal werd afgegeven over het ophogen van de inwonersbijdrage. Dat ziet de commissie RWK niet zitten.

Er is gesproken over de rol van Amsterdam en visievorming. Versterking van de rol van de raden en Staten en van de Provincie zelf in MRA verband.

575

Er is een concrete vraag gesteld over het marketingbudget voor vastgoed investeerders. En er is een concrete vraag gesteld of het gevoel is dat de regionale samenwerking wordt versterkt.

De **voorzitter** vraagt of er nog behoefte is om dit bij Provinciale Staten van 11 november te bespreken. Kan dit als hamerstuk naar die vergadering door?

580

De heer **Van Gilse** (VVD) vraagt of Gedeputeerde nu antwoord kan geven op zijn vraag over vastgoed investeerders.

Gedeputeerde **Stigter** kent de details van de marketing begroting van 2 ton niet. Hij zal deze opmerking meenemen.

585

De heer **Hollebeek** (PvdD) vraagt zich af of de vraag van de heer Klein nog wordt beantwoord.

De heer **Klein** (CU) geeft aan dat zijn vraag was of Gedeputeerde dit op 18 oktober kan peilen.

590

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat hij dit op 18 oktober zal peilen. Het antwoord zal divers zijn. Een aantal collega's van Gedeputeerde ervaart intensivering van de samenwerking, maar uit de evaluatie blijkt dat er sentimenten leven onder de bestuurders. Bijvoorbeeld welke

595 positie heeft een gemeente ten opzichte van Amsterdam of een provincie? Er is weinig
discussie over het feitelijk belang dat deze vraagstukken regionaal moeten worden opgepakt.
Hoe geeft men dat vorm, hoe worden de Staats- en raadsleden daarbij betrokken? En hoe
wordt de legitimiteit daarvan verzorgd? Dat zijn de vraagstukken die leven.

600 De **voorzitter** bevestigt dat dit stuk als hamerstuk doorgaat naar de Provinciale Staten
vergadering van 11 november.

6. Rondvraag gedeputeerde Loggen (portefeuilles Ruimte en Wonen)

605 De vragen van mevrouw **Van Andel** (CDA) gaan over de bevolkingsprognose Noord-Holland
2019–2040, die laat zien dat er op de lange termijn meer woningen nodig zijn dan in 2017
gedacht.

Hoe beïnvloedt deze conclusie het provinciale beleid op het gebied van woningbouw,
aangezien dit rapport er na totstandkoming van het coalitieakkoord ligt?
610 Kunnen gemeenten, die kunnen aantonen dat zij niet binnenstedelijk aan de woningbouw
behoefte in deze prognose kunnen voldoen, bij Gedeputeerde Staten aankloppen voor ruimte
om dit buitenstedelijk te realiseren?

Op pagina 41 en 42 staat een tabel waar de woningbouw behoefte per gemeente is
gespecificeerd. Kan deze tabel worden uitgebreid met woningbouw behoefte per dorpskern
615 in gemeenten? Het antwoord van de provincie is vaak dat er nog binnenstedelijk kan worden
gebouwd, maar dat wil niet zeggen dat er in de kern waar woningbouw behoefte is, ook echt
kan worden gebouwd.

Wanneer deze cijfers er komen, sluit dat volgens mevrouw Van Andel aan op de passage uit
het coalitieakkoord waarin staat dat lokale behoefte aan woningen in beeld moet worden
620 gebracht. Dat is, wat de PvdA betreft, zo lokaal mogelijk.

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan deze vragen te kunnen beantwoorden namens Gedeputeerde
Loggen.

Wat betekent de hoge prognose voor het huidige provinciale beleid? De prognose gaat over
625 de langere termijn. In de Omgevingsvisie tot 2050 valt deze prognose binnen de bandbreedte
tussen de hoge en lage waarden. Dat valt dus nog binnen het beleid. Praktisch betekent dit
voor de verstedelijking in de kleine kernen, dat als de woningbehoefte er is, deze
buitenstedelijk kan worden gerealiseerd. Dat staat los van de aangepaste prognose. Deze is
gebaseerd op de landelijke prognose van de woningbouw. Het huidige prognosemodel kan
630 niet specifiek ingaan dan het gemeenteniveau op het gebied van woningbehoefte. Op het
niveau van de kernen kan deze prognose geen verdere verdieping krijgen.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) vraagt ten aanzien van het laatste punt, waarom niet?

635 Gedeputeerde Stigter antwoordt dat het model uitgaat van indicatoren, op basis daarvan
wordt bepaald wat de woningbehoefte is, van provinciaal niveau naar gemeentelijk en
regionaal niveau. Het is niet zuiver genoeg om daar diepere uitspraken over te doen dan op
gemeentelijk niveau.

640 Mevrouw **Van Andel** (CDA) vraagt of Gedeputeerde bereid is om het gesprek daarover aan te gaan met gemeentebesturen die meerdere kernen hebben met een andere woningbouw behoefte?

645 Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat men weet op basis van dit model wat de woningbouw behoefte is bij de gemeenten. Vervolgens zal in het gesprek met de gemeenten over de woonagenda en het woonakkoord aan de orde komen hoe en waar die behoefte in het gebied zal worden gerealiseerd. De vraag is of gedetailleerde informatie over de kern iets toevoegt aan dat gesprek.

650

7. Rondvraag gedeputeerde Stigter (portefeuilles Klimaat en Energie)

Er zijn geen rondvragen aangemeld en er zijn geen bespreekpunten.

655

8. Sluiting

De voorzitter sluit de commissievergadering RWK om 20.08 uur en dankt iedereen voor zijn of haar inbreng.

660